

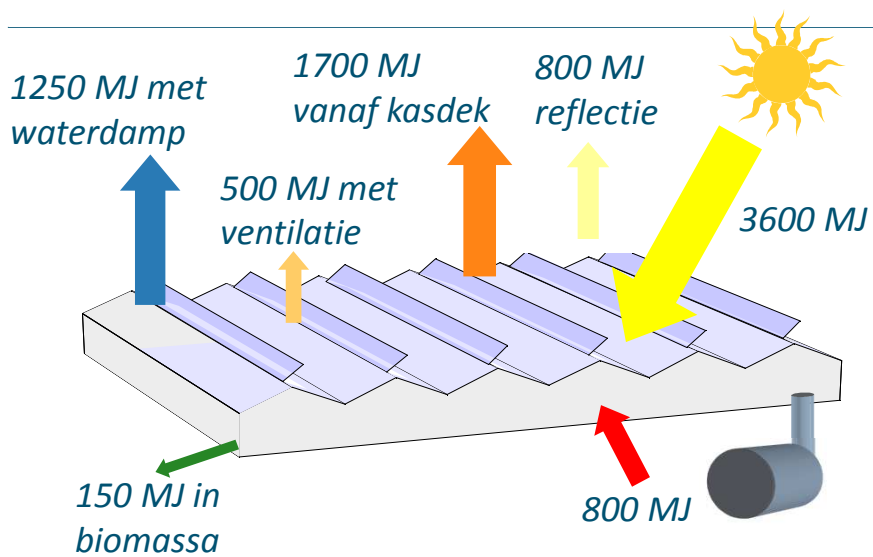
Verdamping, ontvochtiging en energieverbruik

Marcel Raaphorst, Feije de Zwart

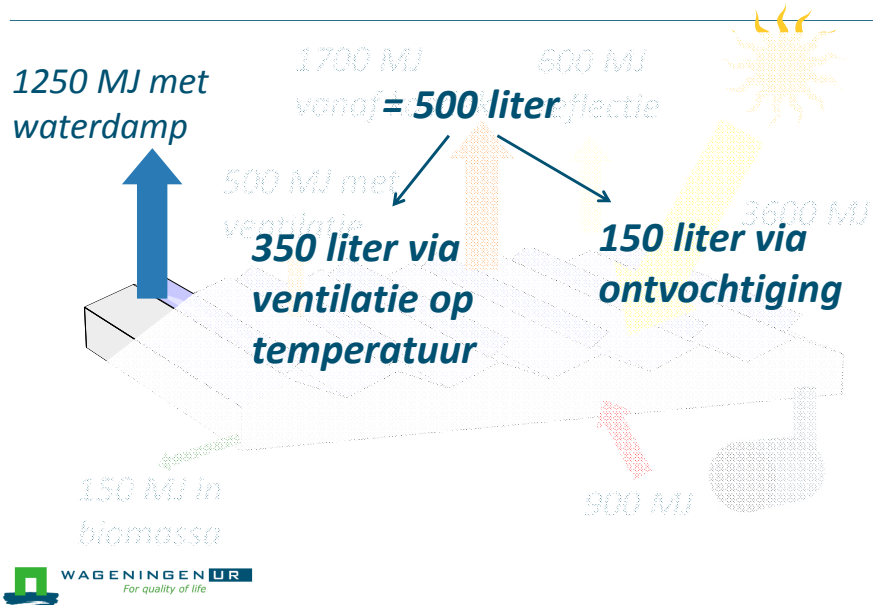

Marcel.Raaphorst@wur.nl

Energiebalans over een kas

Energiebalans over een kas

Ik mis nog 150 liter water

Condensatie!

Dit levert 360 MJ warmte aan het kasdek

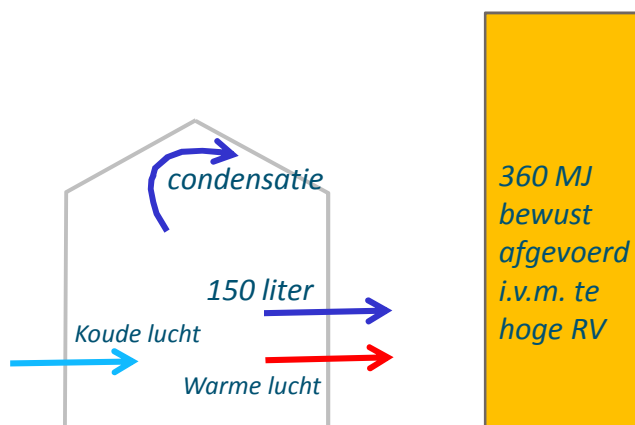
In verdamping en condensatie gaat veel energie om

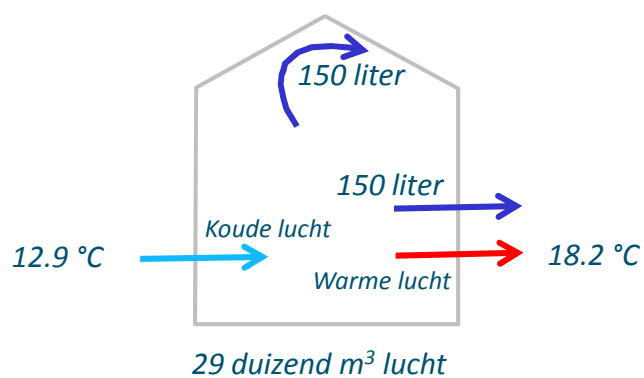
Voor de relatie verdamping en energie speelt de 860 MJ door zonlicht verdampt water geen rol

Ontvochtiging kost energie

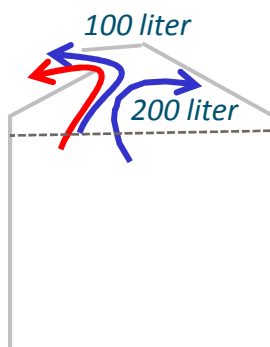

Voor de opwarming van de buitenlucht is energie nodig

$$(18.2 - 12.9) * 29000 * 1300 / 31.65e6 = 6.3 \text{ m}^3 \text{ aardgas eq.}$$

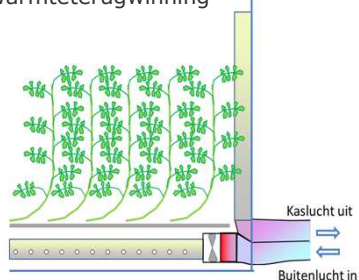
Lucht-uitwisseling met het bovencompartiment

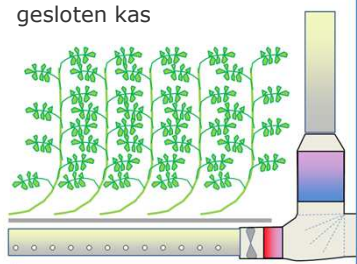
Vergelijkbaar met een schermkier, maar dan met minder risico op kouval. Levert op zich geen besparing op, maar faciliteert intensiever schermgebruik door aanvoer droge lucht.

Kan de warmtevraag voor ontvochtiging omlaag?

Warmteterugwinning

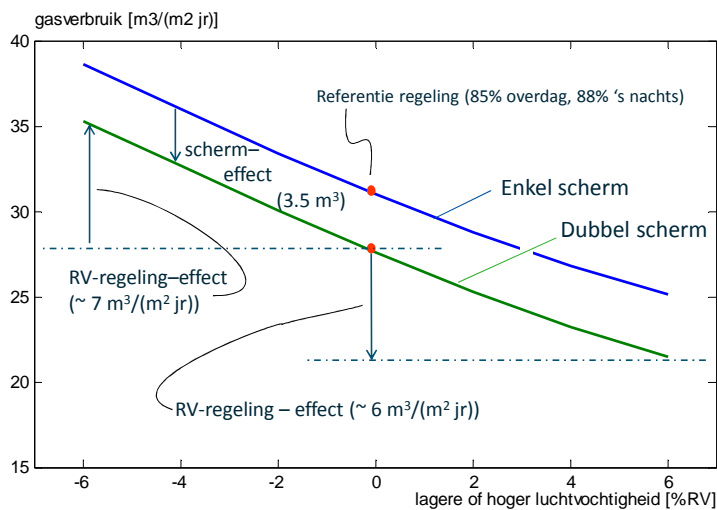

Next generation semi-gesloten kas

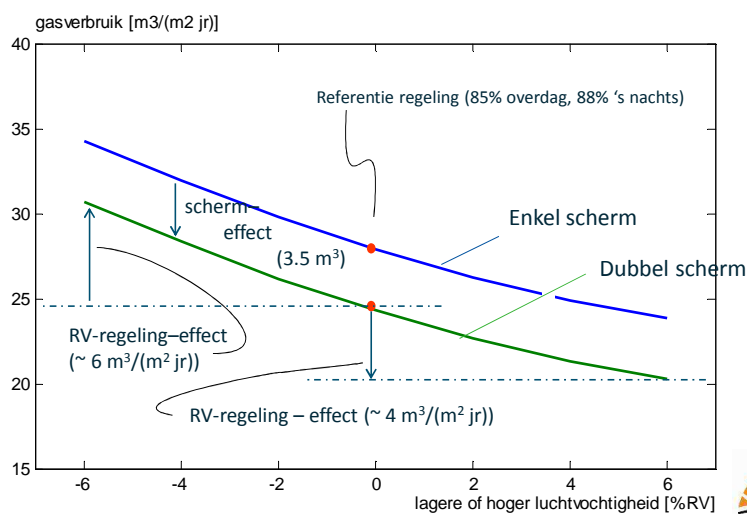

Klimaatregel
setpoints

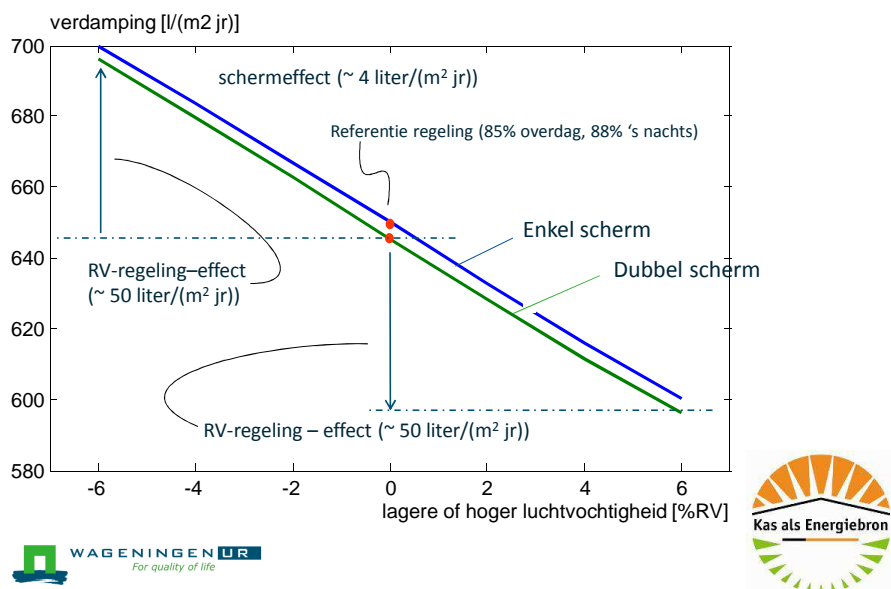
Besparing door verhoging van het ontvochtigingscriterium

En bij gebruik van warmteterugwinning

Verskil in energieverbruik komt deels door verschil in verdamping

Samenvatting

- Ontvochtiging kost bij 85-88% RV ongeveer 6 m^3/m^2 .jaar aan aardgas
- Met warmteterugwinning kan $\pm 70\%$ hiervan worden bespaard.
- Per % hogere RV bespaar je 1 m^3/m^2 .jaar door minder verdamping en efficiëntere ontvochtiging.
- Aanvoer droge lucht faciliteert intensieve isolatie

Hartelijk dank voor uw aandacht

De meeste informatie uit deze presentatie komt uit projecten die gefinancierd worden vanuit het programma

Kas als Energiebron

het innovatie- en actieprogramma van LTO Glaskracht Nederland en het ministerie van Economische Zaken.

Ministerie van Economische Zaken

